
Tamara
Duda
ŠEPTUCHA
Překlad:
Eva Reutová

Tamara Duda

ŠEPTUCHA

© Text: Tamara Duda, Kyjev 2024
© Překlad: Eva Reutová, 2026
© České vydání: Vydavateľstvo DAJAMA, Bratislava 2026

ISBN 978-80-8136-204-0

Tamara Duda

ŠEPTUCHA

přeložila Eva Reutová

UKRAINIAN BOOK INSTITUTE

This book has been published with the support of the Translate Ukraine Translation Program.

Tato kniha byla vydána s podporou programu Translate Ukraine Translation Program.

Šeptucha je čarodějka, vědma, léčitelka, zaříkávačka, bylinkářka, věštkyně – osoba, která léčí nemoci a odstraňuje uhranutí či kletby pomocí zvláštních modliteb, zaříkávání a magických formulí, pronášených zpravidla šeptem, klidným a monotónním hlasem s častým opakováním slov či frází, někdy i za použití manipulací s různými předměty. Pozitivní účinek se projevuje zejména v uklidnění nemocného.

Věnováno Anně, Mariji, Valentyně
a jejich matce Anastasiji

Kapitola 1
Začátek. Konec

„… Vaše babička, budiž jí země lehká, měla těžký život a umírala dlouho, až dokud jí lidé střechu nad hlavou nerozebrali[1]*…“*

Zůstala jsem nehybně hledět na list papíru.

Každý rok jsem vpředvečer svých narozenin prováděla doma velký úklid. Dneska poletí do krabic půlka šatníku, stará rýže, pohanka a podobné potraviny, staré zavařeniny, harampádí z komory i balkonu – všechno to bez milosti skončí na smetišti.

Kdyby někdo nakoukl do okna, mohl by si pomyslet, že u nás řádí lupiči nebo probíhá domovní prohlídka. Ale mně tohle boží dopuštění přinášelo uspokojení, s vervou jsem ten chaos množila, kýchala jsem z prachu, který se zvedal v paprscích podzimního slunce, a radovala se v předtuše obnovy a pořádku, které nastanou potom.

Sekretář s papíry jsem si šetřila až na konec. Byl to můj specifický rituál uzávěrky minulého roku, během kterého se v šuplících nastřádaly účty, paragony, zápisky, natržené vstupenky do divadla i žádanky na vyšetření. A teď přišel čas oddělit zrno od plev.

Hora plev rostla pod nohama, ale spěch se nevyplácí, je zapotřebí pečlivě pročíst i ty papíry, v nichž jsem už znala každičkou čárku. Tady jsou doklady k bytu: kupní smlouva, technická

1 Věřilo se, že vědmy a zaříkávačky odchází z tohoto světa dlouho a těžce a že pro usnadnění jejich odchodu je třeba udělat otvor ve stropě nad úmrtním ložem, aby duše mohla snáze opustit tělo.

dokumentace, a dokonce i stará úvěrová smlouva. Jen sám Bůh ví, jak jsem tu půjčku splatila a co jsem kvůli tomu zakusila.

A tuhle máme oddací list. Výročí neslavíme a dost pochybuji, že manžel si to datum vůbec pamatuje. Ale já, Olha Petrivna Kryvenková, bych mohla uvést přesnou cifru označující počet dní strávených v manželství, i kdyby mě vzbudili o půlnoci. Je to moje pýcha, můj malý osobní rekord. Jednou, dá-li Bůh, budu mít zlatou, diamantovou a nevím jakou ještě svatbu. Objednám si pamětní medaili. („A nezapomeň na telefon," ozve se náhle hlas v mé hlavě. „Proč na telefon?" „Číslo mobilu máš přece celých třicet let také pořád totéž. Napíšeš telefonní společnosti a budeš mít medaile rovnou dvě.")

Ve speciální složce jsou dětské diplomy, dceřiny vlastnoruční výrobky, její dopisy Ježíškovi a víle Zuběnce. „Milá vílo, to je Jarynčyn zoubek. Vyměň mi ho prosím za 10 (škrtnuto) 100 hřiven." I zoubek s malinkatou dírkou je tu uložený, stejně jako pramínek prvních vlásků, první kresbičky a psaní. Tuhle část archivu jsem vrátila do sekretáře; všechny ty drobnosti tu budou ležet ještě mnoho let, dokud se k nim nepřipojí stejné pramínky vlásků od vnoučat a pravnoučat.

A tady už máme složku RŮZNÉ. Těžko by se o mně dalo říct, že jsem sentimentální, snadno se loučím se vzpomínkovými tretkami, ale letos bylo náramků, pohlednic, magnetek a motanek[2] obzvlášť hodně. Jen těch panenek se tu nakupilo kolem desítky, neustále jsem je kdovíproč dostávala na různých akcích. Motanky údajně ochraňují rodinu… Nevím, manžel je nesnášel a úplně vyšiloval, když nějakou náhodou zapomenutou panenku uviděl na stole.

„Vaše babička, budiž jí země lehká…" Už rok tenhle dopis čekal ve složce RŮZNÉ, a pořád jsem se nemohla rozhodnout, co s ním mám dělat. Pro začátek je potřeba říct,

2 *motanka* – látková panenka naplněná přírodním materiálem (seno, sláma apod.), zdobená lidovými motivy a výšivkami; je bez obličeje, přes který podle starých pověr do panenky vchází duše, dobrá, či zlá; věřilo se, že v motance přetrvává duch předků; má ochranný charakter

že jsem si babičku skoro nepamatovala. Ano, jmenovala se Uljana, a když jsem byla malá, jezdívala jsem k ní na návštěvu. Když se pořádně ponořím do vzpomínek, něco málo si matně vybavím…

Ležím na teplé peci, oheň praská, voní to tam kouřem a sušenými jablky. Za zdí kdosi kašle a šoupe nohama a já mám v rukou velikánský piroh se slanou náplní. Možná s fazolemi? Měly by to být fazole nebo zatirka[3]. Ani předtím, ani potom jsem pirohy se zatirkou nejedla. Zajímalo by mě, koho by teď takové jídlo lákalo, i kdybych si nakrásně vybavila recept.

Cesty na vesnici skončily ten rok, kdy to u nás doma bylo najednou všechno jinak. Jednoho dne jsem přišla ze školy a máma mi zdrženlivě a stroze sdělila, že táta bude bydlet jinde. Ale pro mě se nic nezmění, táta mě bude mít pořád stejně rád, bude ale chodit jenom na návštěvu.

Kdoví, možná že mě měl rád, někde v hloubi duše. Skutečně se ještě párkrát objevil a pořád mi opakoval, že budu vždycky tatínkova holčička a že se na něj můžu kdykoli s čímkoli obrátit. To, že pak nebyla příležitost ani čas, nebyla úplně jeho vina, já jsem se do komunikace taky zrovna nehrnula, ani jsem se nezeptala na jeho novou adresu.

Od té doby jsem na vesnici nebyla, doma se o tátovi i babičce přestalo mluvit a mně to nepřipadalo divné. Děti se strašně snadno přizpůsobují, jakoukoli situaci berou od dospělých jako hotovou věc. Na tátovu nepřítomnost jsem si zvykla, považovala jsem to za přirozený stav věcí. Nejdřív jsem fantazírovala, vymýšlela různé detektivní historky, představovala jsem si, že ho unesli nepřátelští agenti, a proto se nemůže dostat ke své jediné dceři, ale časem jsem o tom přestala přemýšlet.

Ten dopis mi způsobil nepříjemné sevření v břiše, asi jako když na tebe někdo vybafne v tmavé chodbě. I když jen z legrace, aby se vysmál tvému vteřinovému leknutí, kdy dospělý

3 *zatirka* – drobení z pšeničné mouky a vajec, někdy i jáhel, uvařené ve vodě, mléce nebo vývaru a omaštěné sádlem, máslem či olejem

rozumný člověk něco takového v okamžení pustí z hlavy a zapomene na to, ale mně se to nějak nedařilo. Z toho, co jsem si přečetla, vyplynulo, že babička zemřela v 98 letech a odkázala svůj dům i hospodářství mně jako jediné dědičce. Že příbuzní z druhého a třetího kolene chtějí zorat část babiččiny zahrady, a tak kdyby Olha Petrivna mohla přijet do vesnice Nemajetín a nějak to celé vyřešit.

Pokaždé jsem se zarazila u toho názvu Nemajetín, který se vždycky vynořil jako díra v silnici, rozesmával, ale zároveň vyvolával averzi. Koho může napadnout takový název? I když to bylo v sovětských dobách, v euforii revolučních změn názvů. Na druhou stranu, dětem tehdy dávali jména jako Traktor nebo Pětiletka a není na nás, abychom soudili, když jsme to nezažili. Možná že kdyby Jarynce hrozilo vězení jakožto dítěti nepřítele lidu, klidně bych ji pojmenovala třeba Dazdraperma[4], jen abych ji ochránila…

A tak jsem i letos znovu chvilku poseděla s obálkou v ruce a pak ji vrátila do složky RŮZNÉ. Ať si tady ještě leží, pak vymyslím, co s tím dál. Na dně zásuvky zůstala poslední věc. Elegantní malinký zápisníček v bílých kožených deskách se zlatým nápisem, nejdražší ze všech, co prodávali v papírnictví. Úplně prázdný, s výjimkou prvních stránek, protože jsem ho nekoupila pro všední zápisky. Bylo to moje malé tajemství, skryté cizím očím. Kniha přání, rituál, který jsem si vymyslela před mnoha lety a který jsem bez výjimky dodržovala.

Rok co rok musím v tento den zápisníček vytáhnout a uvážlivě si pročíst přesně sto přání a snů zapsaných v předchozím roce. Ostře ořezanou tužkou – na tohle se hodila jedině obyčejná tužka ostrá jako šíp – jsem vyškrtala to, co se mi splnilo, a zbytek položek jsem probrala podle toho, jestli ještě dávaly smysl. Něco za chvilku poletí do koše roztrhané na malinké kousíčky a něco se přestěhuje do seznamu přání na příští rok.

4 *Dazdraperma* – ženské jméno z dvacátých až třicátých let minulého století v SSSR, zkratka z hesla „*Да здравствует Первое мая*!“ [da zdravstvujet pervoje maja], tedy „Ať žije První máj!“

Nesplněná přání se nikdy nepřesouvala jen tak; za rok vyčichla, stala se směšnými nebo se ukázala být naivní, už nebylo třeba je plnit… Ale nezůstávala v archivu. Staré zápisky jsem ničila stejně, jako špion pálí tajné šifry, aby se k nim náhodou nedostal někdo nepovolaný.

V mých přáních přitom nebylo pranic neskromného nebo vulgárního; právě naopak, mohla jsem na ně být hrdá, určitě by mohla zaujmout čestné místo v Síni měr a vah vzorových přání. Část z nich se týkala politické situace u nás i ve světě, část nových nákupů a receptů, další pak práce a úspěšného dokončení průběžných projektů. Absolvovat kurzy, naučit se vařit nové italské jídlo, jet k moři, koupit bílou skříň do ložnice…

Zajímalo by mě, kdy se to se mnou stalo a jak je to dlouho, co jsem si začala přát něco z nábytku. Přece si pamatuju, že kdysi byla moje přání úplně jiná. Polibek na střeše, seskok padákem, dvouhlasý zpěv na balkóně, sex se zavázanýma očima… Ale tahle neuskutečněná koupě kdovíproč putuje už do pátého či šestého sešitku. Jak k tomu došlo, že úplně vážně sním o skříni? Řeklo by se, vezmi telefon a do dvaceti vteřin máš hotovou objednávku, ale rok za rokem mě cosi zadržovalo.

A já dokonce vím, co. Bílá skříň se totiž vůbec nehodí ke vzorovaným tapetám, které jsme s mužem vlastnoručně nalepili před deseti lety. Jenže kdybych teď měla přelepovat tapety, musela bych vyměnit i okna, jelikož laciný plast už se dávno zprohýbal a každou škvírou táhne. A kde jsou okna, tam jsou dveře, a to už by se musely měnit v celém bytě, aby člověk nedělal binec jen v ložnici, poněvadž vždycky je lepší udělat to všechno najednou. Ale jen co jsem se o tom zmínila před manželem, vyštěkl rázně a nesmlouvavě: „Jen přes mou mrtvolu!“ Nikdy a zanic nepůjde do další rekonstrukce. Pronesl to takovým tónem, jako kdybych mu navrhla, aby vyskočil z okna.

„Ne, tak ne, co se rozčiluješ?“ odpověděla jsem rychle a víckrát jsem se k tématu rekonstrukce nevracela. Tu skříň jsem ale stejně bůhvíproč přetahovala ze sešitku do sešitku. Letos si budu přát pár akvarelů. Když si koupím několik obrázků v bílých

rámečcích, můžu si je pověsit nad pracovním stolem jako první krok k nové bílé skříni.
Z neveselého rozjímání nad skříní mě vyrušila esemeska. Těch několik dní před narozeninami a ještě dva tři potom připomínalo chůzi po tenkém ledě. Je dost obtížné si zachovávat iluzi pevné půdy pod nohama, když to, po čem kráčíte, celou dobu praská a láme se.

Problém je v tom, že jsme se s manželem narodili jen den po sobě. Na tom by nic nebylo, nebýt jeho umíněného a občas až agresivního odporu k oslavě vlastních narozenin. Kategoricky zakazoval, aby se mu dávaly dárky, aby byl zmiňován na sociálních sítích a veškeré zmínky o tomto datu vůbec. Vypínal telefon, nebral žádné hovory, mizel někam na celý den a vůbec se choval tak, jako kdyby banální „Mnogaja ljeta!" bylo smrtelným prokletím a sfouknutím svíčky na dortu bych mohla nechtěně sfouknout i plamínek jeho života.

Ze začátku jsem tuhle praštěnost nebrala vážně, snažila jsem se s tím bojovat, chystala jsem mu překvapení, kupovala zájezdy, voňavky nebo pěkné košile. Vydrželo mi to přesně dva roky, což svědčí o tom, že nemám dost rozumu. Těm chytrým to totiž dojde hned napoprvé. Zájezd jsem musela přebukovat na dceru, superdrahý parfém se povaloval nerozbalený ve skříni, košile jsem sama vrátila zpátky do obchodu, ještěže jsem nevyhodila účtenky. Ale co, každý člověk má právo nesnášet svoje narozeniny. Třeba má nějaké nezhojené rodinné trauma, možná ho v dětství upustili na hlavu. Je to dospělý člověk se svými podivnostmi, koneckonců kdo je nemá.

Jenže byla tady jedna okolnost, se kterou jsem se neuměla vypořádat. Já jsem oslavy milovala, ne snad že bych potřebovala tancovat a vyzpěvovat, spíš jsem si prostě chtěla jen tak posedět v příjemné společnosti s něčím dobrým k zakousnutí a sklenkou vína. Jenže jak to udělat, když narozeniny tvojí polovičky právě proběhly v atmosféře napjatého mlčení a rozpaků? Uspořádat i přesto tu svou párty? A koho zvát? Společní přátelé by se začali vyptávat, nebo by nedejbože přišli s dárky pro oba. A sbírej

pak ty kytky rozházené po celé restauraci. Nebo pozvat jenom kamarádky?

Tak především, kamarádky jsem žádné neměla. Přátelství předpokládá oboustrannou výměnu informací, musíš vykládat o sobě, volat z vlastní iniciativy – a s tím jsem vždycky měla problém. Já bych i ráda poslouchala, ale neuměla jsem adekvátně rozvinout debatu. Samotné pomyšlení na to, že bych měla ventilovat svoje problémy před jinými ženami, probírat mužské, naše vztahy nebo postelové záležitosti, ve mně vyvolávalo hrůzu.

A svůj podíl na tom měla i moje práce: Spoustu let jsem pracovala z domu jako sice vysoce efektivní, ale bohužel naprosto asociální překladatelka. Mohla jsem celé hodiny řešit jazykové rébusy, mohla jsem donekonečna vyprávět o „vnikání" do autorova stylu, jen kdyby to někdo poslouchal. Máma říká, že se mi dokonce mění postava a chůze, když překládám něco ze středověku. Berme to tak, že hlasy minulosti mi přináší potěšení a že, i když se přímo nekamarádím, přinejmenším se alespoň přátelím s významnými ženami viktoriánské éry. Jenže i kdybych chtěla sebevíc, kolem slavnostního stolu si jen těžko rozložím místo přátel svazky Brontëové a Austinové.

Zdálo by se, že je tu jednoduché řešení: přestat to řešit a na narozeniny prostě zapomenout. Zas až tak velká újma by to nebyla. Problém je, že ve městě bydlela máma, Jarynka a taky pár starých kolegů… Nebudou mít pochopení, když zazdím kulatiny – zrovna na letošek totiž ještě ke všemu připadá jubileum. A kdekdo pak přijde se slovy soucitu nebo zbytečnými otázkami a já budu muset všechny uklidňovat a něco si vymýšlet… Brrr, jen ne tohle, cokoli, jen ne takovýhle trapas.

A tak jsem si lámala hlavu už aspoň měsíc, jak to všechno co nejlíp zorganizovat a vyhnout se skrytým úskalím. Našla jsem lacinou, ale pěknou restauraci, kde jsem s provozní už potřetí probírala menu a pokaždé jsem je měnila. Pozvánkou jsem překvapila redaktory a manažery svých nakladatelství, podařilo se mi dovolat několika bývalým spolužačkám a s trochou váhání jsem napsala manželovým příbuzným. Promyslela a objednala

jsem dárky pro sebe a také roztomilé drobnosti pro hosty. Když to všechno klapne, sejde se kolem slavnostního stolu společnost vzdělaných a inteligentních lidí, kteří si budou mít co říct a budou schopni pronést několik slov o oslavenkyni, aniž by druhého oslavence vyděsili. Ten jako pokaždé vydrží do prvního přípitku, pak uteče ven a potichu se vytratí, aniž by si toho někdo všiml. Ale třeba se zmůže na vlastní projev, nebo dokonce pořídí několik společných fotek, takže budu mít materiál pro sociální sítě.

Že je za manželovou nesnášenlivostí vůči „měšťáckým" oslavám prachobyčejná lakota, mi došlo až za dlouhou dobu. Tohle vysvětlení se přímo nabízelo, ale bylo tak…, tak maloměšťácké… Nerozmazloval mne dárky k Valentýnu, protože to je „výmysl moderní doby" a čistá komerce, ani k MDŽ, protože to je „den berlínských prostitutek". Nekupoval mi nic ani na Nový rok, protože Děda Mráz je sovětský vynález a ve skutečnosti je to severní božstvo, kterému vesničané přinášeli obětiny a střevy těch obětí zdobili stromky. A na Mikuláše jsem nedostala taky nic, protože je to přece svátek pro děti a sladkosti dávám našemu dítěti pod polštář sama. No a narozeniny se většinou obešly bez dárků, to už tak nějak vyplynulo samo.

Na druhou stranu míval záchvaty nepochopitelné štědrosti, kdy byl schopen přinést úplně mimo jakoukoli příležitost kytici růží nebo bonboniéru, a jednou dokonce dotáhl MacBook, jenže já vůbec netušila, co si s ním počít, takže jsem manžela donutila, aby ho vrátil zpátky do obchodu.

Když se člověk snaží, dá se s tím žít v křehké rovnováze, aniž by soustředil pozornost na partnerovy nedostatky, tím spíš, že byly vyvažovány pozitivními vlastnostmi. Ano, je sice škrt, ale je hezký. Tmavé vlasy a hnědé oči byly pořád přitažlivé, stárnutí mu slušelo a nejedna sousedka za námi zasněně vzdychala – vy jste takový hezký pár! Miloval zvířata, kocoura měl v náručí téměř neustále; taky docela dobře a rád vařil. Je sice fakt, že kuchyň jsem pak vždycky uklízela snad dvě hodiny, ale ragú, boršče a šašliky dělal vynikající. Taky uměl udržovat pořádek, tady si nemůžu na nic stěžovat; všechny ty historky o rozházených

ponožkách pod postelí a počůraném záchodovém prkýnku mě minuly. Nebyl žádný pecivál, když byla nálada, mohli jsme skočit do auta a hurá do přírody, kde se z něj stával úplný Robinson: Chytal ryby div ne holýma rukama, uměl zručně a rychle postavit stan, rozdělat oheň, byl schopný v okamžení najít vodu a nevyčítal mi mou nemotornost.

O mé postavě nikdy neřekl nic špatného, nehnul ani brvou, když jsem začala přibírat a naráz jsem se spravila o dobrých deset kilo. Pořád ještě jsme se spolu dokázali smát, sice ne tak často jako kdysi, ale měli jsme „svoje" vtípky, slova a vzpomínky, které se za ta léta nakupily a stvrzovaly naše manželství stejně dobře jako posvátné sliby.

A tak jsem našla elegantní východisko pro situaci s dárky: Brala jsem peníze z obálky na domácnost a objednávala něco podle svého vkusu a uvážení. Samozřejmě jsem mu o tom vždycky řekla a on to buď nekomentoval, nebo prohodil jen tak bokem – fajn, šikovná. Zato na všechny otázky známých jsem měla odpověď – podívejte, tohle jsem dostala. Anebo – muž mi dal peníze, máme takovou dohodu.

Letos budu mít dva dárky: narozeninový dort se spoustou fantastických květů a soupravu korálů v lidovém stylu, se stříbrnými prvky a doplňky z autorské keramiky. Obojí je potřeba vyzvednout už dnes, před koncem pracovní doby, takže si musím pospíšit.

S lítostí jsem odložila zápisník s přáními; to nic, za pár hodin se vrátím a všechno dopíšu. Na telefonu znovu cinklo upozornění, že už musím skočit do auta a uhánět k cukrářce. Pro náhrdelník se zastavím na zpáteční cestě.

Byl jeden z těch listopadových dní, kdy má příroda hravou náladu. Tehdy náhle uprostřed podzimu, holých větví a žlutého listí pod nohama, které se rychle mění v prach a troud v očekávání zimy, nastává jaro. Krátce, sice jen na několik hodin, ale přesto je nebe vysoké a zářivě modré, slunce pálí a vzduch je radostný. V té chvíli odložíš nákup péřové bundy, vzpomeneš si na globální

oteplování a myslíš si: Třeba žádná zima ani nebude, třeba ta zelená travička, která se ukázala v parku, ví něco víc než my.

Sjela jsem z mostu, na hlavní třídě jsem udělala pár rychlých manévrů – znám totiž takovou malou fintu: Když člověk malinko poruší pravidla a dvě stě metrů projede pruhem pro městskou dopravu, může se vyhnout jednomu semaforu a tuze výhodně se dostane do středového pruhu silnice. A vyrazila jsem pro dort.

Za volantem jako by se mi vždycky rozevřela křídla. Měla jsem pocit, že letím, a připomínalo mi to příběh pilota ze staré knížky, kterého kvůli zdravotnímu stavu nechali sloužit jen na zemi, ale on našel radost v ježdění. Koupil si (nebo spíš jako odměnu pro veterány dostal) auto a jen na silnici byl šťastný.

Dneska mi všechno vycházelo přímo dokonale, dokonce i ostatní auta se kamsi poděla a já jsem zůstala na silnici sama – byl to ten zřídkavý dar, který město čas od času věnuje svým oblíbencům. Sešlápla jsem plyn a zasmála se: Jsem žralok, barakuda a torpédo, svištím si oceánem, ať se ostatní ryby rozprchnou na všechny strany, protože já jsem strašný a obratný dravec…

Prásk!

Nestalo se to v minutě, ale v mžiku, jako ve filmu. Před kapotou se mihlo bílé auto; zoufale brzdím, moje auto se otáčí a přímo proti mně, taky v plné rychlosti, letí šedé BMW. Nějakým zázrakem se auto několik milisekund, půl metru před srážkou trochu odchýlilo a k nárazu došlo bokem. Ani jsem se nestihla nadechnout a bylo po všem. Dvě auta předky v sobě, všude kolem sklo a kusy plastu, odevšad zní skřípění brzd a sbíhají se lidé, ze šedého auta vyskakuje řidič a taky se vrhá ke mně.

Ztuhla jsem a zavřela oči. Bože, ať je to jen sen. Ať jen spím a probudím se z toho. A už mi tlučou do oken a dveří, trhají za kliku na straně spolujezdce.

„Paní, jste naživu? Co je s vámi? Můžete se hýbat?“

„Běžte pryč!“ Nejlepší, co by teď mohli udělat, by bylo okamžitě zmizet. To je hrůza, já nechci. Celá jsem ztuhla, pevně rozhodnutá se ani nepohnout. Ať si myslí, že jsem mrtvá, že tu

nejsem. Pro větší uvěřitelnost jsem dokonce vysunula špičku jazyka, jako to dělají psi. Ať se klidně vykřičí a pak někam odejdou, a mě nikdo nenajde, protože budu malinká, malinkatá jako myška.

Hemžení kolem auta narůstalo, někdo nakukoval dovnitř, kdosi se chystal rozbít okna. Tak to ne, to by tak ještě chybělo. Musela jsem pootevřít oko a pohnout rukou.

„Je naživu, koukejte! Paní, můžete odemknout dveře? Dostanete se ven?“

Budu muset vystoupit, než mi moje ubohé autíčko rozřežou autogenem. Jednou rukou si odepínám pás a sklápím zrak, aniž bych měla tušení, co tam dole uvidím. To, že jsem v tu chvíli necítila bolest, nic neznamenalo – mám totiž vysoký práh bolesti, když se mi podařilo rozšmiknout si prst nebo rozbít koleno, bolest přišla až za nějakých deset minut, ne dřív. Věděla jsem o téhle své zvláštnosti a využívala jsem chvíle, kdy působila přirozená anestézie, abych si ránu ovázala nebo si z mrazáku vzala led.

Vypadá to, že mi pás vykloubil rameno. A taky mám něco s kolenem. Opatrně jsem pohnula levou nohou, pak jsem se naklonila a zatáhla za ni oběma rukama. Chodidlo se zvedlo, kosti mi nikde netrčely. No nic, musím vylézt ven.

Dveře na mé straně byly vmáčknuté dovnitř a zaklíněné. Překulila jsem se přes řadicí páku a přes sedadlo spolujezdce vypadla na silnici.

„Teče vám krev! Není vám špatně?“

Sáhla jsem si na hlavu. Nad obočím jsem měla roztrženou kůži a skutečně mi tekla krev. Před pár minutami jsem sklápěla stínítko, aby mi nesvítilo do očí, a dost nešikovně jsem čelem narazila do jeho plastového okraje. Ale to nic, není mi špatně ani na omdlení.

„Jak to, že jste byla tak neopatrná? Vždyť jste jela na červenou, copak jste to neviděla?“

Neviděla, vážně ne. Jediné, co si pamatuju před nárazem, je ze všech stran prázdná silnice a pocit letu. A teď jsem dolétala.

„Promiňte, neviděla, svítilo mi do očí. Hned zavolám na pojišťovnu, oni už řeknou, co dál.“

Sedla jsem si dozadu do auta a vyťukala číslo pojišťovny. Tam mi klidně kladli standardní otázky, na které jsem stejně klidně odpovídala a mezitím jsem koutkem oka sledovala, jak se blíží houkající sanitka.

„Omlouvám se, můžu vám zavolat později? Zrovna přijela záchranka.“

„Záchranka? Jsou tam ranění?“

„Ano, já.“

„A co je s vámi?“

„Nevím, rána do hlavy a vyhozené rameno. A taky mám možná něco s nohou.“

„Ale ne, co jste to…“

K autu přiběhli dva zdravotníci v šedých kombinézách s oranžovými nášivkami. Lékařka mi podala ruku a já odkulhala k sanitce. Tam mi ránu na obočí vyčistili a zalepili ji náplastí, prohmatali mi ruku a řekli, že vykloubené to není, ale pro každý případ mi navrhli, že mě vezmou na rentgen. Signál volání v sanitce neutichal, každou vteřinu cinkaly zprávy o nehodě.

„Ne, nepojedu, musím počkat na policii a pojišťovnu. Máte i tak dost co dělat. To je u nás ve městě tolik nehod? Kdo by to řekl.“

„To je všechno k vaší nehodě. Volají sem různí lidé. ‚Nějakou ženskou to rozmačkalo v autě, je v bezvědomí, možná mrtvá.‘ To jste vy, ne?“

„Nevím, asi ano.“

„Tak já vám rychle změřím tlak, dokud ještě nejste mrtvá, a pak se rozhodneme, co dál.“

Tlak byl trošku vyšší, 142 na 90, a já jsem v duchu poděkovala svému organismu. Kdybych měla tlak normální, nejspíš bych se před lékaři propadala hanbou. I tak jsem si připadala jako simulant, který zdržuje lidi od práce. Abych od sebe odvrátila podezření z předstírání a potěšila posádku sanitky, trochu jsem zasténala.

Zanedlouho se na místě sešlo celé konzilium. Dorazili hasiči, kterým taky zavolalo nejmíň tři sta lidí, aby rozřezali auto a vytáhli tělo. Pak se dostavila policie; policista jaksi okamžitě vyhodnotil, že jsem naživu, nejsem opilá ani zdrogovaná, a choval se velice přívětivě. Pojišťovák si všechno pozorně prohlédl a doporučil nehodu řádně zdokumentovat a přiznat svou odpovědnost v policejním protokolu i před soudem.

Druhý řidič se za mnou plížil se záznamem o nehodě jako stín Hamletova otce; s radostí bych byla všechno podepsala a šla si po svých, ať si s tím poradí pojišťováci, jenže on pořád kňoural, že náhrada škody by nemusela být dostačující, a tak kdyby paninka podepsala papír, že se zavazuje k doplacení škody, pokud pojišťovna náhodou něco neproplatí… Dokonce i s náplastí na čele jsem se zdržela podpisu takového dokumentu, a tak jsme, ke zjevné nespokojenosti toho pána, museli absolvovat celou proceduru vyšetřování nehody. Nakonec mi policisté odebrali řidičák, místo něj mi vydali dočasné osvědčení, odsunuli auto ke krajnici a odjeli.

Pak jsem sledovala, jak malinkatý zametací vůz komunálních služeb odstraňuje stopy nedávné nehody, odklízí úlomky a střepy a myje asfalt proudem vody. Zároveň jsem obvolávala celý seznam svých kontaktů. První telefonát byl automechanikovi; jelikož jsem byla majitelkou stařičkého desetiletého auta, co mělo hodně najeto, měla jsem v záloze celý arzenál potřebných lidí. Měla jsem gurua přes motory, šikovného elektrikáře, levný servis a taky karosáře.

„Voloďo, dobrý den. Tady zase Olja s bílým citroënem. Měla jsem nehodu…“

„Bóže, už zas?“

„Proč hned ‚už zas‘? Takhle mi jen podrýváte moji řidičskou sebedůvěru. Ale ano, už zase. Jsem na křižovatce…“

„Poslyšte, já vás zrovna viděl, projížděl jsem kolem. To vy jste se potkala s tím bavorákem u metra?“

„Ano, vlastně…“

„Zůstaňte na místě, jsme kousek od vás. Hned tam budu s odtahem.“

Tak vida, první problém vyřešen. Další je dort a náhrdelník. Dovolala jsem se oběma prodavačům a požádala je, aby mi objednávky poslali taxíkem. Zavolala jsem do restaurace, vysvětlila situaci a zrušila zítřejší akci. Samozřejmě, zálohu si nechají, to je fér, tady se nedá nic namítat. Ale děvčata měla pochopení a nabídla mi, že tu částku nechají jako zálohu na nějakou moji příští akci. A tak jsem oslavu přesunula na konec února, to má zrovna máma narozeniny, bude to tak dokonce lepší.

S hosty se to vyřešilo taky snadno; každému jsem poslala fotku z místa nehody s omluvou, požádala jsem o čas na to, abych se dala dohromady, a slíbila, že to ve stejném složení oslavíme jindy. Pak jsem ještě zatelefonovala mámě, ujistila ji, že všechno je v pohodě a pomoc nepotřebuju. Ano, mami, nic vážného, jen modřiny. Auto, no co, auto, to je jeho osud. Už ho odvezli na opravu, říkali, že za dva tři týdny bude hotové. Ne, děkuju, s penězi to zvládnu, to jen na první pohled to vypadá hrozivě, ve skutečnosti je to jen reflektor a nárazník. No jo, jo, je to prostě spotřební materiál, vždyť to není poprvé. Pamatuješ, jak jsme spolu jely do divadla a maršrutka[5] nám v zatáčce urvala nárazník?

Pusa mě bolela ze všech těch hovorů a samu sebe jsem viděla jakoby zvenčí a přemýšlela jsem: Jak často v životě všechno řeší boží prozřetelnost. V hloubi duše mi přece bylo jasné, že ta oslava je špatný nápad a že toho budu litovat – jako bych to tušila.

Domů jsem se dostala až za tmy. Taxikář nechtěl zajíždět dovnitř našeho obytného bloku, kde jsou večer všechny průjezdy zablokované auty a není šance se někde otočit, a tak mě vysadil u závory ve vjezdu. Vrátná mi předala balíčky od doručovatelů a zároveň projevila všechny očekávané formy soucitu. Noha mě citelně rozbolela, při každém kroku mně ostrá bolest vystřelovala až do mozku. V hlavě mi hučelo, levá ruka visela, jako by byla hadrová.

---

5 *maršrutka* – ze slovního spojení *маршрутне таксі* [maršrutne taksi], doslova „linkové, trasové taxi"; druh veřejné dopravy, většinou mikrobus jezdící po určité trase, často v kratších intervalech a se zastávkami na požádání

Dort jsem hodila na sedačku v předsíni a sama jsem se svezla po zádech na podlahu, aniž bych si sundala bundu. U dveří se tyčila hora starých bot, na kterou jsem úplně zapomněla, poněvadž jsem ji plánovala vynést, až se vrátím. V chodbě jsem uslyšela šramot a proti mně se vyřítil Murčyk. Vyskočil mi na kolena, předními tlapkami se mi opřel o prsa a čumáčkem mě šťouchnul do obličeje, čímž vykonal všechny rituály, které měly paničce připomenout: Kdes byla tak dlouho? Koukni, moje miska už je skoro prázdná, už tam prosvítá dno! Našemu kocourovi se musí nechat, že i když byl mistr manipulací, nepoužíval k nim hlas, ale jen mimiku. Jen málokdy dělal hluk a nikdy nemňoukal hlady, nikdy mě nevzbudilo kočičí kvílení. Nejspíš se tak projevovalo jeho krušné dětství – mám podezření, že si jako kotě zažil svoje.

Dostal se ke mně jednou v zimě, ještě když byl úplně maličký. Jednoho dne jsem vyšla na parkoviště a nějakým zázrakem zaslechla kníkání zpod svého auta. Bylo tak tichoučké, že jsem si pomyslela, že se mi to jen zdá, obešla jsem auto ze všech stran, nakoukla pod něj, ale nic jsem neviděla. Mohla jsem nasednout a jet, ale zafungovala jakási vnitřní pojistka. Zavolala jsem manželovi, vytáhla ho rozespalého a nevrlého z domu a požádala ho, aby se podíval. Když přišel, dlouho hledal, poslouchal, já jsem zaběhla do kontejneru pro kus překližky, abych jí překryla louži a dalo se lehnout a podívat zespodu. V útrobách auta, kdesi ve škvíře mezi podvozkem a motorem, jsme našli mokré neduživé stvoření. Vychrtlé na kost a od hlavy až po ocas obalené mazutem. Od okamžiku, kdy do mě zaťalo všechny tlapky, neuznávalo jinou autoritu a stalo se mým osobním kocourem.

„Copak, bál ses? Hned to bude. Jen mi dej vteřinku, chvilku si posedím a všechno ti dám."

„Murrr?"

„Smetanu taky, samozřejmě. Plnou mističku."

Drbala jsem kocoura za ušima a poslouchala zvuky linoucí se z hloubi bytu. V ložnici hrála tlumeně televize, přes kuchyňské

dveře dopadal na podlahu čtvereček světla. Takže je doma a hraje divadýlko každoročního utrpení. Tak ať, nebudeme ho rušit.

Ani jsem nešla do pokoje. Dort jsem zanesla do lednice, zítra ho budu muset vyfotit rozkrojený a poděkovat cukrářce. Je opravdu krásný, ozdobený pivoňkami a růžemi. Opatrně jsem sundala jeden kvítek a okusila okvětní plátek; fondán nechutnal nijak, nejvíc připomínal plastelínu. Drátěnými stonky květin byl celý ten cukrářský výtvor prošpikován jako jehelníček.

Vyčistila jsem kočičí záchod, nasypala do mističky čerstvé krmení a nalila smetanu. Veterinář mě upozorňoval, že smetana kočkám škodí, takže jsem speciálně pro Murčyka kupovala bezlaktózovou. Pak jsem dlouho stála pod sprchou, masírovala si nohu proudy vody a dívala se, jak se mi po těle objevují fialové modřiny. Koleno oteklo a po straně naběhly zduřelé žíly zvíci mého palce.

Tou horkou vodou se cosi uvnitř mě zlomilo a kapky na tvářích najednou získaly slanou příchuť. Bezhlasé vzlykání přecházelo do kašle, tělo se třáslo jako při zimnici. Ještě štěstí, říkala jsem si s pláčem, protože ta podivná rozdvojenost se mnou zůstala, jako kdybych se viděla ve dvou projekcích současně, zvenčí i zevnitř, ještě štěstí, že se mám kde vybrečet, že mě nikdo nevidí. Jakou kliku mám, že nebulím někde v tramvaji nebo pod mostem, ale u sebe doma, v příjemném prostředí, za zavřenými dveřmi. Copak to není štěstí?

Konečně mi došly slzy. Utřela jsem se dosucha, promasírovala si obličej, pak jsem na něj nanesla štědrou dávku nočního krému. Zabalila jsem se do sněhobílého froté županu a po špičkách se vkradla do ložnice. Na posteli bylo ticho. Manžel pokaždé ležel jako mumie, takže člověk hned nepoznal, jestli spí, nebo jen ztuhl v bílém kokonu („Nebo je po něm…," napověděl úslužně jízlivý hlásek v mé hlavě, ale já jsem ho ze zvyku syknutím umlčela).

To byla jedna z kladných stránek mého manžela: Nechrápal, neházel sebou, nekopal, nestahoval na sebe přikrývku. Nevěděla jsem, co je to spát se špunty do uší či maskou na oči,

jako spolunocležník byl ideální. Jediný problém byl, že mohl usnout se zapnutou televizí jako třeba teď a já pak musela po hmatu hledat ovladač po celé podlaze, protože ho nikdy nedal na stejné místo.

Pohled mi padl na sekretář, kde zůstala moje nedopsaná kniha přání. Ajaj, to je průšvih, jak jsem jen mohla být tak neopatrná… Budu doufat, že projevil takt a nelezl do manželčiných tajemství. Zřejmě jsem měla kliku. Zápisníček ležel rozevřený na stejné stránce, ostatní papíry se stejně bělaly v podobě pomačkané kupky na stole, neposunuly se ani o milimetr. V tomhle domě, pomyslela jsem si, v tomhle domě nikdo do mých věcí nos strkat nebude. Moje záležitosti tu nikoho nezajímají.

Zrak mi padl na bod osmdesát sedm, který jsem psala rudá až za ušima a pyšnila se přitom vlastní pokrokovostí: „Koupit vibrátor!“ Na chvíli jsem se zarazila, pak jsem vzala ostrou tužku a dopsala: „A naučit se s ním zacházet.“ Pak jsem si sedla a rozbrečela se, teď už nahlas. Manžel má tvrdý spánek, můj pláč ho nevyruší.

KAPITOLA 2

Z domu jsem neutekla, není mi přece třináct, abych utíkala. Vyklouzla jsem.

Možná jsem se vážně praštila do hlavy víc, než se zpočátku zdálo. Nebo mi v sanitce dala pozorná zdravotnice místo ibuprofenu něco silnějšího. Těžko říct. Ale nad ránem jsem popadla oba zápisníčky, loňský i letošní, roztrhala je na kousky a vyhodila do koše. Pak jsem se odbelhala na balkon, přistavila si stoličku a z police u stropu sundala kufr. Složila jsem do něj pár kalhot a nějaké sportovní oblečení, asi deset triček a pytlík granulí pro kocoura. Výtisk nedokončeného překladu, tonometr, telefon a notebook jsem dala do batohu.

Po chvilce přemýšlení jsem na kuchyňském stole nechala vzkaz: Tak a tak, jedu na vesnici, potřebuju klid na práci. Nebude tam signál, tak zavolám sama, až se zabydlím. Líbám a zdravím… Usmála jsem se sama pro sebe: Doufám, že ho bude zajímat, co to je za vesnici, a zavolá mi jako první. No, a když ne, bude mít dobrou výmluvu, proč to neudělal – čekal na telefonát, jak bylo řečeno.

V noci jsem ani na chvíli neusnula a už v šest ráno jsem stála na severním nádraží a čekala na maršrutku. Poraněnou rukou jsem přidržovala kufr a ve druhé se mi otřásala přepravka. Murčyk se neprojevoval nahlas, místo toho vší silou narážel do mříží, aby tím vyjádřil svůj názor na paničku a její vrtochy. To nic, brzy nastoupíme a pak se uklidní, nic jiného mu nezbude.

Cesta do okresního města trvala skoro čtyři hodiny a do paměti se mi zapsala tím, že jsem chvilkami usínala a hlavou se pokaždé udeřila o studené okno přesně v místě, kde jsem si včera

při nehodě udělala bouli. Společně se mnou bylo v maršrutce šest dalších cestujících a já měla podivný pocit déjà vu, jako bych je všechny už někdy dřív viděla. Tamhle přes uličku nahlas smrká jakýsi podnapilý chlápek, leje do sebe pivo z lahve, pak se naklání na stranu a padá na sousedku – mladičké děvče s výrazným večerním líčením, v kožíšku z umělé kožešiny. Ta do něj strká loktem, strejc něco mrmlá – a za půl hodiny se všechno opakuje. Pak je tu dvojice nakrátko ostříhaných mládenců s těžkými taškami, v nichž zvoní železo. Tady je to jasné, jsou to zedníci nebo sezónní dělníci vracející se domů. A tamhle je žena v tom neurčitém věku, který může znamenat „asi čtyřicet nebo padesát", ale kdy jí ve skutečnosti může být i třicet nebo šedesát. Ach jo, to je ale smůla, patří k těm užvaněným ženským, co nezavřou pusu ani na chvilku. Pořád visí na telefonu, popisuje, co vidí z okna, dlouho a nudně zjišťuje podrobnosti: Cos jedl, kde jsi spal a tak pořád dokolečka s každým, kdo je na druhém konci. „Tak co, Vovo? Ne, Vovo, Kypti už sme projeli. Ne, nevím, zeptám se řidiče, kde bude zastávka. A co ty, Vovo, už ses vzbudil? A snídanis našel? Nechala jsem ti to v lednici. A karbenátky sis ohřál? A na kolik minuts je tam dal?"

Proti tomuhle nebyla žádná pomoc, žádné špunty v uších ani žádná napomenutí fungovat nebudou, protože pro tuhle osobu bude hádka darem z nebes, báječná událost na pozadí Vovových karbanátků, kdy navíc dalších čtyřicet minut bude někomu vykládat, že tu s ní jede nějaká úplně nemožná ženská, která prudí pro nic za nic. „Ale ne, taková vobyčejná, starší, v kalhotách a bundě, s normálníma vlasama, brejlatá…" Brr, dejte pokoj.

Během nepříliš častých okamžiků, kdy si ten kafemlejnek dal přestávku ve svém hrkání, moje uši v tandemu znásilňoval řidič spolu s cestujícím ze zadního sedadla. Řidič pustil na plné pecky rádio s jakousi ruskou stanicí, které posluchače oblažovalo na střídačku šansony a devadesátkovými hity, zatímco mládenec v ošoupaných maskáčích a ve stejné staré flísové bundě sledoval na telefonu nějaký akční film. Samozřejmě v ruštině a samozřejmě bez sluchátek.

Ve spánku jsem cítila bolest, jako by se mi tam někdo rýpal dlátem. Byla soustředěná do jednoho bodu, pulzovala, sílila, rozlézala se do půli hlavy. Čelo mám jako sevřené obručí, každý úder srdce cítím až v zátylku. Namlouvala jsem si, že jsem prostě jen dávno nejela hromadnou dopravou a odvykla jsem si a že se tu neděje nic neobvyklého, všichni to berou jako normu, to jenom mně to vadí, a že nesmím být snob a musím to vydržet. A raději bych měla být zticha, poněvadž do cíle zbývá už jen nějakých dvě stě kilometrů, tak to nějak přežiju.

Jenomže ruce a jazyk si zatím žily vlastním životem. Poklepala jsem upovídanou ženštinu s telefonem po rameni: „Řekněte prosím řidiči, ať vypne hudbu."

„Co?"

„Copak neslyšíte? Je tu strašný hluk. Řidiči! Vypněte to rádio, nebo ho ztlumte tak, abyste ho slyšel jen vy, mně už z toho praská hlava!"

A hned nato jsem se otočila na cestujícího za mnou:

„Mladý muži, mám tady úplně nová sluchátka. Dám vám je, chcete? Budete v klidu sledovat svůj film a nikoho nebudete rušit."

„Já vás jako nějak ruším?"

„Ano, a nejen mě. Tak chcete ta sluchátka?"

„Ne, dobrý."

Zafuněl a ztlumil zvuk. Pak se na sedadle zavrtěl a schoval telefon do kapsy. Řidič odsekl za sebe i parťáka:

„A co vy tady rozkazujete, jako byste byla ve svým autě?"

„Však nevezete lidi zadarmo, ale za peníze. Až pojedete sám, tak si poslouchejte, co chcete."

„Abych vás nevysadil někde v poli!"

„Zkuste to, jestli vás už omrzela práce."

V kabině zavládlo jakž takž ticho. Jen ženská s telefonem mlela dál, ale to už je potřeba brát jako nutné zlo, s tím nic nenadělám. „Ále, sedí tady jedna, všem zavřela huby. No jaká, jaká… Normální, brejlatá…"

Očima hltám známou krajinu za oknem. Tady jsme minuli „hetmanské hlavní město“. Díky přičinlivosti jednoho z předchozích prezidentů tu zrekonstruovali palác Rozumovských, ale kolik kolem toho bylo křiku! Víc než rok se téma paláce drželo v popředí zájmu ruských kanálů a naši se toho, jak bylo zvykem, hned chytili: Jak je to možné, hanba! Za co se vyhazují státní peníze, kdyby to raději rozdali důchodcům, kolik penzí by se z toho vyplatilo! Nikdo nechtěl myslet na to, že to byl zoufalý pokus naočkovat tradičně „rudý“ region patriotismem, dát impuls rozvoji místního byznysu. Že možná bylo v plánu zavést sem turistické trasy, vybudovat hotely a restaurace, dát lidem pracovní příležitosti.

Jednou jsme se sem vypravily s dcerou. Kdy to jen bylo? Jestli se nepletu, tak nějakých šest let zpátky, těsně před koncem školy. Na to zklamání nechci ani vzpomínat. K cestě jsme zvolily jeden z prodloužených květnových víkendů v domnění, že je to ideální doba pro turistiku, v podstatě muzejní žně. Jen aby nás tam neušlapali… Nakonec jsme na obrovské ploše stály s dcerou samy dvě, kolem nebyla živá duše. Pevnost zavřená, muzeum zavřené, spárami neochozených dlaždic na nádvoří prorůstal pýr, jako by tam po celé týdny lidská noha nevkročila. „A co byste chtěly?“ podivila se prodavačka v místním obchůdku. „Je přece víkend, všude je zavřeno.“

Neměly jsme tenkrát kde se najíst ani kde přespat, protože hotel *Hetman* byl pro hosty také uzavřený: buď kvůli opravám, nebo že byl víkend… A tak jsme se otočily a vydaly se zpátky směr Kyjev; a Jarynka si celou cestu utahovala z maminky a jejího „kulturního programu“.

Ještě kousek dál na sever – a přišla má oblíbená část cesty. Silnice stoupala vzhůru a hned se zase nořila dolů, po obou stranách se tyčily lesy a míhaly se zapadlé vísky, a když jel člověk v noci, bylo vidět měsíc, jak mu zpoza kopce vyskakuje vstříc a zalévá všechno kolem bílou září. A tehdy se zdá, jako by auto plulo po stříbrné řece; když stáhneš okna a vypneš motor, auto se nehlučně bude snášet dolů, prameny bílé mlhy naplní kabinu a budou tě chladit na hrudi.

Ale teď bylo nedělní ráno, místo měsíce oči oslňovalo zdrženlivé listopadové sluníčko, a když maršrutka dorazila do městečka, nebylo ještě ani otevřené tržiště. Řidič nás vysadil na náměstí u autobusového nádraží, na moje „na shledanou“ něco zamručel, odplivl si a odjel. Rozhlédla jsem se. Potřebuju najít taxi do Nemajetína, ale až později. Nejdřív vyřeším důležitější problémy.

Odtáhla jsem kufr, batoh a přepravku s kocourem k nejbližší lavičce stojící u kostela. Rozpípal se telefon, který konečně zachytil všechny zprávy v zóně pokrytí. Ano, samozřejmě, blahopřání od známých a příbuzných, nesčetně zmeškaných zpráv od mámy a Jarynky: Kde jsi, kam ses poděla? A žádný hovor ani zpráva od manžela. Asi ještě spí.

Zavolala jsem svým děvčatům, všechny jsem uklidnila, poděkovala jim za milá slova a řekla, že jsem na pár týdnů odjela na nečekanou služební cestu, a ať nemají strach. Budu mít spoustu práce, hodně překladů, takže se budu ozývat jen zřídka. Noha? Co noha, noha je v pořádku, ovázala jsem si ji a hurá dál. Hlava taky, i rameno, a vůbec všechno je v pohodě, nemusíte se bát.

Tak, to bychom měli. Teď se potřebuju zásobit nějakým jídlem a základními věcmi. Tržiště je sice přímo přede mnou, ale vláčet s sebou kufr a kocoura se mi vážně nechce. Jenomže jsem neměla kde ty věci nechat. Ačkoli… Zvedla jsem se a dobelhala k řadě aut před nádražím. Něco mi říkalo, že jsou to taxíky.

Přesně tak. Když taxikáři uslyšeli, kam mám namířeno, udiveně se na sebe podívali; pak se ozval chlapík se silným arménským přízvukem – tak jo, já vás vodvezu, ale bude to stát tři sta hřiven.

„Za sedm kilometrů cesty? Za míň jsem dojela až z Kyjeva.“

„Vo jaký cestě to mluvíte? To je cesta jen podle názvu. Když nechcete, nechte bejt.“

„Pojedeme, ale uděláme to takhle: Já si k vám teď uložím věci a přepravku a skočím si na tržiště pro zásoby. Počkáte půl hodiny?“

„Počkám, co by ne.“